

SİNEMA ESERİ YAPIMCILARI MESLEK BİRLİĞİ

Tarih: 03.06.2014

Konu: Sinema Sektörünün Yerli Filmlerin TRT'de Gösterimi Konusundaki Beklentileri

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT)

Sn. İbrahim Eren,

Son yıllarda gerek gişe rakamları açısından, gerekse uluslararası başarılar anlamında Türk sinemasının yükselişte olduğu bir döneme tanıklık ediyoruz. 2013 rakamlarına göre Türk filmleri gişe hasılatının %58'ini elde ederken filmlerimiz Cannes, Berlin ve Venedik gibi başlıca festivallerde gösterilmekte ve ödüller kazanmaktadır.

50. yılını kutladığımız TRT'nin Türkiye'nin tek kamu yayın kuruluşu olması sebebiyle genç nesillere sinema kültürünün aşılması, yetenekli genç sinemacıların yetişmesi ve usta sinemacıların filmlerinin seyirciyle buluşması anlamında aktif rol oynaması önem taşımaktadır. Bu sebeple TRT'den sinema filmlerinin üretilmesi ve yayınlanması anlamında özel kanallara öncülük etmesi beklenmektedir.

TRT'nin sinema alanında yayıncı ve yapımcı olarak daha aktif olarak yer alması ile ilgili olarak sinema sektörünün beklentilerini dört ana başlıkta toplamaya çalıştık.

Sinema Eseri Yapımcıları Meslek Birliği (SE-YAP) olarak sinemamızın 100. ve TRT'nin 50. yılında aşağıda belirttiğimiz konu başlıklarında ortak projeler geliştirmeye ve her türlü işbirliğine hazır olduğumuzu bildiririz.

Saygılarımızla,

Yamaç Okur

Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

SİNEMA ESERİ YAPIMCILARI MESLEK BİRLİĞİ

1- Yeni sinema filmlerinin yayınlanması, yayın kuşakları oluşturulması ve sinema kanalı kurulması

Televizyon mecrası (kablo, uydu, izle ve öde, dijital platformlar da dahil olmak üzere) sinema filmlerinin üretilmesi ve izleyici ile buluşması anlamında en başta gelen önemli kaynaklardan biridir. Öyle ki Avrupa Birliği'nde sinema destek fonlarına ayrılan yıllık kaynak 2,1 milyar Euro olurken bu fonların en büyük ikinci finansman kaynağı %28 ile televizyonlara aittir.¹

TRT'nin yerli ve yabancı sinemanın seçkin örneklerine yer verilen, ödüllü ve gişe başarısı elde etmiş filmlerin de gösterildiği çeşitli sinema kuşakları oluşturması gerekmektedir. Bu tarz kuşakların oluşturulması aynı zamanda TRT'nin yukarıda bahsettiğimiz ortak yapımlar gerçekleştirme, film lisanslama faaliyetlerine de yön verecektir.

Medya takip şirketinden alınan bilgilere göre 1 Ocak 2014 - 19 Mayıs 2014 arasında TRT1'de sadece sekiz Türk filmi (dokuz gösterim) yayınlanmış bulunmaktadır. **(EK 1)** Bu filmlerden sadece bir tanesinin ilk televizyon gösterimi olduğu görülmekte, dolayısıyla 2014 yılının ilk beş ayında, TRT, sadece bir yeni Türk filmi göstermiş olmaktadır. Son yıllarda üretilen Türk filmlerinin sayısı düşünülürse TRT'de gösterilen yerli film sayısı uluslararası standartların çok altında kalmaktadır (örneğin Fransa'da televizyon kanallarının bir yıl içerisinde 72 adet yeni yerli filmin ilk gösteriminin yapması şartı bulunmaktadır). **TRT'nin bir yıl içerisinde gösterebileceği 30-40 yeni yerli film sektörün gelişimine ve seyircilerin filmlerle buluşmasına ciddi katkı sağlayacaktır.**

Orta vadede ise Avrupa'daki diğer kamu televizyonlarında olduğu gibi sadece sinemaya yönelik bir kanal açılarak yerli ve yabancı çağdaş ve klasik filmlerin gösterilmesi sağlanabilir.

2- Film satın alma (lisanslama)

TRT'nin mevcut film lisanslama kriteri ve fiyat skalası, filmlerin sadece gişe seyirci sayısına endekslidir (en düşük skala 200.000 seyirci). TRT gibi bir televizyon kanalında, film alımında seyirci sayısı tek gerekli ve yeterli koşul olmamalıdır. Zira 2012 yılında vizyona giren yerli filmlerden sadece 11 tanesi, 2013 yılında vizyona giren yerli filmde sadece 20 tanesi bu koşulu sağlayabilmektedir. (18+ yaş sınıflandırması alan filmler de dahil)²

Son beş yılda üç büyük festivalimizde (İstanbul, Adana, Antalya) En İyi Film Ödülü alan filmlerden sadece bir tanesi TRT tarafından lisanslanmış ve gösterilmiştir. Uluslararası başarı kazanmış ve adından söz ettirmiş birçok filmimiz de sinemalarda gösterilmiş olmasına rağmen televizyon izleyicisi ile buluşmamıştır. **(EK 2)**

Filmlerin satın alınmasıyla ilgili bir alım sistemi oluşturulmalıdır. Filmler için minimum lisanslama bedeli rakamı belirlenmeli ve bunun üstüne filmlerin kazanacağı festival ve ödül başarıları ile bir mükafat sistemi oluşturulmalıdır.

1 Kaynak: Public Funding for film and audiovisual works in Europe : European Observatory Report

2 Kaynak: Antrakt Türkiye 2012 – 2013

SİNEMA ESERİ YAPIMCILARI MESLEK BİRLİĞİ

3- Ulusal ve uluslararası ortak yapımlar gerçekleştirmek

TRT, 2009 - 2014 yılları arasında yedi Türk filminin ortak yapımında yer almıştır (**EK 3**). Ortak yapımların dzenli olarak devam ettirilmesi, sayısının arttırılması sektörün beklentileri arasındadır. **TRT'nin ortak yapımçılık kriterlerinin oluşturulması, Őeffaf bir başvuru sisteminin oluşturulması, başvurularla ilgili duyuru ve karar alma tarihlerinin belirlenmesi ve değerlendirmenin belli sürelerde yapılarak sektöre duyurulması büyük önem arz etmektedir.** TRT'nin özellikle uluslararası ortak yapımlarda yer alması kurumun görünürlüğü ve uluslararası imajı açısından oldukça önemlidir. TRT, lisanslama yapacağı filmler dışında yılda 15-20 arası filmde ortak yapımçı yer alabilir.

4- Sinema Genel Müdürlüğü Sinema Destekleme Kurulu'nun desteklediği filmlere ortak yapım veya ön alım ile finansman desteği sağlanması ve/veya Sinema Destekleme fonuna mali katkı sağlamak

Sinema filmleri Destekleme Kurulu'nda TRT'nin Kültür Bakanlığı adına bir temsilcisi bulunmakta ve oy kullanmaktadır. Ancak TRT'nin kurul tarafından desteklenen filmlerle ilgili doğrudan ya da dolaylı bir destekleme mekanizması veya fona katkısı bulunmamaktadır. **Bakanlık destek fonu Türkiye'deki tek sinema fonu olduğundan TRT'nin önceden belirlenen yıllık bir tutarlarda bu fona katkı sağlaması sinema filmi üretimine doğrudan destek olması anlamında önemlidir.** Ayrıca TRT ile Kültür Bakanlığı arasında kurulun desteklediği projelerin televizyon yayın haklarının TRT tarafından satın alınması ile ilgili bir fon oluşturulabilir.

SİNEMA ESERİ YAPIMCILARI MESLEK BİRLİĞİ

EK1

TRT1'DE YAYINLANAN YERLİ FİLMLER (01.01.2014-20.05.2014 ARASI)

(Filmin adı - yapım yılı - gösterim tarihi)

1. DONDURMAM GAYMAK	(2006) - 4 Ocak 2014
2. ARAF	(2012) - 15 Şubat 2014
3. BİR ZAMANLAR ANADOLU'DA	(2010) - 22 Şubat 2014
4. GÖLGELER VE SURETLER	(2010) - 1 Mart 2014
5. DELİ YÜREK BUMERANG CEHENNEMİ	(2001) - 8 Mart 2014
6. ÇANAKKALE YOLUN SONU	(2013) - 18 Mart 2014
7. BİZİM BÜYÜK ÇARESİZLİĞİMİZ	(2011) - 22 Mart 2014
8. ÇANAKKALE YOLUN SONU	(2013) - 15 Mayıs 2014
9. YABAN	(1996) - 19 Mayıs 2014

SİNEMA ESERİ YAPIMCILARI MESLEK BİRLİĞİ

EK2

2008-2013 YILLARI ARASINDA ANTALYA ALTIN PORTAKAL, ADANA ALTIN KOZA, İSTANBUL FİLM FESTİVALLERİ'NDE ÖDÜL KAZANAN, YURTDIŐI ÖNEMLİ FİLM FESTİVALLERİNE (CANNES, BERLIN, VENEDİK, TORONTO, ROTTERDAM, SAN SEBASTIAN, LOCARNO, SUNDANCE) KATILMA BECERİSİNİ GÖSTERMİŞ FİMLER ve TELEVİZYON SATIŐ DURUMLARI

1. 2008, **GİTMEK: MY MARLON AND BRANDO** (Hüseyin Karabey), Rotterdam Film Festivali / televizyon gösterimi yapılmadı.
2. 2008, **İKİ ÇİZGİ** (Selim Evcı), Venedik Film Festivali / televizyon gösterimi yapılmadı.
3. 2008, **MADE IN EUROPE** (İnan Temelkuran), Adana Altın Koza En İyi Yönetmen ve Jüri Özel Ödülleri / televizyon gösterimi yapılmadı.
4. 2008, **NOKTA** (Derviş Zaim), İstanbul ve Antalya Altın Portakal Film Festivalleri En İyi Yönetmen Ödülleri / Televizyon Hakları: **TRT** (sona erdi)
5. 2008, **PANDORA'NIN KUTUSU** (Yeşim Ustaoglu), Dünya Galası: San Sebastian En İyi Film Ödülü (Altın İstiridye) / Televizyon Hakları: **TRT** (sona erdi)
6. 2008, **PAZAR BİR TİCARET MASALI** (Ben Hopkins), Dünya Galası: Locarno Film Festivali, Antalya Altın Portakal En İyi Film Ödülü / televizyon gösterimi yapılmadı.
7. 2008, **SONBAHAR** (Özcan Alper), Dünya Galası: Locarno Film Festivali, Adana Altın Koza Film Festivali En İyi Film Ödülü, Televizyon Hakları: **KANAL D** (sona erdi)
8. 2008, **TATİL KİTABI** (Seyfi Teoman), Dünya Galası: Berlin Film Festivali, İstanbul Film Festivali En İyi Film Ödülü / Televizyon Hakları: **TRT** (sona erdi)
9. 2008, **ÜÇ MAYMUN** (Nuri Bilge Ceylan), Dünya Galası: Cannes Film Festivali En İyi Yönetmen Ödülü / Televizyon Hakları: **CNBC-e** (sona erdi)
10. 2009, **11'E 10 KALA** (Pelin Esmer), San Sebastian Film Festivali, Adana Altın Koza Film Festivali En İyi Film Ödülü / Televizyon Hakları: **KANAL D**
11. 2009, **BORNOVA BORNOVA** (İnan Temelkuran), Antalya Altın Portakal En İyi Film Ödülü / televizyon gösterimi yapılmadı.
12. 2009, **İKİ DİL BİR BAVUL** (Orhan Eskiköy, Özgür Doğan), Adana Altın Koza Film Festivali Jüri Özel Ödülü, Antalya Altın Portakal En İyi İlk Film Ödülü / Televizyon Hakları: **TRT** (sona erdi)
13. 2009, **KIZ KARDEŐİM MOMMO** (Atalay Taşdiken), Dünya Galası: Berlin Film Festivali / Televizyon Hakları: **TRT** (sona erdi)
14. 2009, **KOZMOS** (Reha Erdem), Antalya Altın Portakal En İyi Film ve En İyi Yönetmen Ödülleri / televizyon gösterimi yapılmadı.
15. 2009, **KÖPRÜDEKİLER** (Aslı Özge), Dünya Galası: Locarno Film Festivali, İstanbul Film Festivali ve Adana Altın Koza Film Festivali En İyi Film Ödülleri / televizyon gösterimi yapılmadı.
16. 2009, **UZAK İHTİMAL** (Mahmut Fazıl Coşkun), Dünya Galası: Rotterdam Film Festivali En İyi Film, Adana Altın Koza ve İstanbul Film Festivalleri En İyi Yönetmen

SİNEMA ESERİ YAPIMCILARI MESLEK BİRLİĞİ

- Ödülleri / Televizyon Hakları: **TRT** (sona erdi)
17. 2009, **VAVİEN** (Durul Taylan, Yağmur Taylan), İstanbul Film Festivali En İyi Film Ödülü / Televizyon Hakları: **Show TV**
 18. 2010, **BAL** (Semih Kaplanoğlu), Dünya Galası: Berlin Film Festivali Altın Ayı Ödülü, Adana Altın Koza Film Festivali En İyi Film Ödülü / Televizyon Hakları: **CNBC-e** (sona erdi) + İkinci Gösterim Hakları: **TRT**
 19. 2010, **ÇOĞUNLUK** (Seren Yüce), Dünya Galası: Venedik Film Festivali Geleceğin Aslanı En İyi İlk Film Ödülü, Antalya Altın Portakal En İyi Film ve En İyi Yönetmen Ödülleri / Televizyon Hakları: **STAR**
 20. 2010, **GİŞE MEMURU** (Tolga Karaçelik), Antalya Altın Portakal En İyi İlk Film Ödülü / Televizyon Hakları: **ATV**
 21. 2010, **KAVŞAK** (Selim Demirdelen), Adana Altın Koza Film Festivali En İyi Yönetmen Ödülü / televizyon gösterimi yapılmadı.
 22. 2010, **NEFES VATAN SAĞOLSUN** (Levent Semerci), Adana Altın Koza Film Festivali En İyi Yönetmen Ödülü / Televizyon Hakları: **SHOW TV**
 23. 2010, **SAÇ** (Tayfun Pirselimoğlu), Dünya Galası: Locarno Film Festivali, İstanbul Film Festivali En İyi Film Ödülü / televizyon gösterimi yapılmadı.
 24. 2011, **BİR ZAMANLAR ANADOLU** (Nuri Bilge Ceylan), Cannes Film Festivali Grand Prix Ödülü / **TRT** ile ortak yapım
 25. 2011, **BİZİM BÜYÜK ÇARESİZLİĞİMİZ** (Seyfi Teoman), Dünya Galası: Berlin Film Festivali / **TRT** ile ortak yapım
 26. 2011, **CELAL TAN VE AİLESİNİN AŞIRI ACIKLI HİKAYESİ** (Onur Ünlü), Adana Altın Koza En İyi Film Ödülü / Televizyon Hakları: **STAR**
 27. 2011, **EYLÜL** (Cemil Ağacıkoğlu), Adana Altın Koza En İyi Yönetmen Ödülü / televizyon gösterimi yapılmadı.
 28. 2011, **GELECEK UZUN SÜRER** (Özcan Alper), Dünya Galası: Toronto Film Festivali, Adana Altın Koza Jüri Özel Ödülü / televizyon gösterimi yapılmadı.
 29. 2011, **GERİYE KALAN** (Çiğdem Vitrinel), Antalya Altın Portakal En İyi Yönetmen Ödülü / Televizyon Hakları: **TV2**
 30. 2011, **GÜZEL GÜNLER GÖRECEĞİZ** (Hasan Tolga Pulat), Antalya Altın Portakal En İyi Film Ödülü / Televizyon Hakları: **KANAL D**
 31. 2011, **ZENNE** (Caner Alper, Mehmet Binay), Antalya Altın Portakal En İyi İlk Film Ödülü / televizyon gösterimi yapılmadı.
 32. 2012, **ARAF** (Yeşim Ustaoğlu), Dünya Galası: Venedik Film Festivali / **TRT** ile ortak yapım
 33. 2012, **BABAMIN SESİ** (Orhan Eşiköy, Zeynel Doğan), Dünya Galası: Rotterdam Film Festivali, Adana Altın Koza En İyi Film Ödülü / televizyon gösterimi yapılmadı.
 34. 2012, **CAN** (Raşit Çelikezer), Dünya Galası: Sundance Film Festivali En İyi Film Ödülü / televizyon gösterimi yapılmadı.
 35. 2012, **GÖZETLEME KULESİ** (Pelin Esmer), Dünya Galası: Toronto Film Festivali, Adana Altın Koza Film Festivali En İyi Yönetmen Ödülü / Televizyon Hakları: **KANAL D**

SİNEMA ESERİ YAPIMCILARI MESLEK BİRLİĞİ

36. 2012, **GÜZELLİĞİN ON PAR' ETMEZ** (Hüseyin Tabak), Antalya Altın Portakal En İyi Film Ödülü / Televizyon Hakları: **KANAL D**
37. 2012, **KÜF** (Ali Aydın), Venedik Film Festivali Geleceğın Aslanı En İyi İlk Film Ödülü / televizyon gösterimi yapılmadı.
38. 2012, **LAL GECE** (Reis Çelik), Dünya Galası: Berlin Film Festivali Generation K14plus En İyi Film Ödülü/ televizyon gösterimi yapılmadı.
39. 2012, **ŞİMDİKİ ZAMAN** (Belmin Söylemez), Adana Altın Koza Jüri Özel Ödülü / televizyon gösterimi yapılmadı.
40. 2012, **ZERRE** (Erdem Tepegöz), Antalya Altın Portakal En İyi İlk Film ev En İyi Yönetmen Ödülleri / televizyon gösterimi yapılmadı.
41. 2012, **TEPENİN ARDI** (Emin Alper), Dünya Galası: Berlin Film Festivali, İstanbul Film Festivali En İyi Film Ödülü, APSA En İyi Film Ödülü / televizyon gösterimi yapılmadı.
42. 2013, **CENNETTEN KOVULMAK** (Ferit Karahan), Antalya Altın Portakal Film Festivali En İyi Film Ödülü / televizyon gösterimi yapılmadı.
43. 2013, **GÖZÜMÜN NURU** (Hakkı Kurtuluş, Melik Saraçoğlu), Adana Altın Koza Film Festivali En İyi Film Ödülü / TRT ile ortak yapım
44. 2013, **HAYATBOYU** (Aslı Özge), Berlin Film Festivali, İstanbul Film Festivali En İyi Yönetmen Ödülü / televizyon gösterimi yapılmadı.
45. 2013, **JİN** (Reha Erdem), Dünya Galası: Berlin Film Festivali, Adana Altın Koza Film Festivali En İyi Yönetmen Ödülü
46. 2013, **KÖKSÜZ** (Deniz Akçay Katıksız), Venedik Film Festivali, İstanbul Film Festivali Seyfi Teoman En İyi İlk Film Ödülü / televizyon gösterimi yapılmadı.
47. 2013, **KUSURSUZLAR** (Ramin Matin), Antalya Altın Portakal Film Festivali En İyi Film ve En İyi Yönetmen Ödülleri / TV Hakları: **TV2**
48. 2013, **MAVİ DALGA** (Zeynep Dadak, Merve Kayan), Berlin Film Festivali, Antalya Altın Portakal En İyi İlk Film Ödülü / televizyon gösterimi yapılmadı.
49. 2013, **YOZGAT BLUES** (Mahmut Fazıl Coşkun), Adana Altın Koza Film Festivali En İyi Film Ödülü

SİNEMA ESERİ YAPIMCILARI MESLEK BİRLİĞİ

EK 3

TRT'NİN ORTAK YAPIMI İLE GERÇEKLEŐTİRİLEN TÜRK FİMLERİ (2009 - 2014)

1. BİZİM BÜYÜK ÇARESİZLİĞİMİZ (SEYFİ TEOMAN) (2010)
2. GÖLGELER VE SURETLER (DERVİŞ ZAIM) (2010)
3. ARAF (YEŞİM USTAOĞLU) (2011)
4. BİR ZAMANLAR ANADOLU'DA (NURİ BİLGE CEYLAN) (2011)
5. KALANDAR SOĞUĞU (MUSTAFA KARA) (2012) İLK FİLM
6. ÜÇ YOL (FAYSAL SOYSAL) (2012) İLK FİLM
7. GÖZÜMÜN NURU (HAKKI KURTULUŞ, MELİK SARAÇOĞLU) (2012) İLK FİLM
8. BUĞDAY (SEMİH KAPLANOĞLU) (2014)